

การฉีดยาเบาหวาน

อินซูลิน เป็นฮอร์โมนที่ควบคุมรักษาระดับความเข้มข้น

ของน้ำตาลกลูโคสในเลือด ใช้รักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานที่รักษาด้วยการรับประทานยาแล้วไม่ได้ผล

ขนาดของอินซูลินที่ฉีดในผู้ป่วยแต่ละรายจะไม่เท่ากัน และไม่ได้กำหนดตายตัวซึ่งแพทย์ผู้รักษาจะเป็นผู้ปรับเปลี่ยนให้ตามสภาพความรุนแรงของโรค ดังนั้นผู้ป่วยจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำที่แพทย์แนะนำ และมาตรวจตามที่แพทย์นัดอย่างเคร่งครัด เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการฉีดยา

1. ขวดอินซูลินที่แพทย์ให้นำออกมาวางไว้ที่อุณหภูมิห้องก่อนฉีด ประมาณ 30 นาที (ปกติต้องเก็บไว้ในตู้เย็นธรรมดา)
2. กระจกฉีดอินซูลินพร้อมเข็ม
3. สำลีสะอาด
4. แอลกอฮอล์ 70% สำหรับเช็ดทำความสะอาดผิวหนัง

ตำแหน่งที่ฉีดยา

(บริเวณที่ฉีดด้วยเส้นทึบสีดำ)

1. ต้นแขนด้านข้าง
2. หน้าท้องรอบสะดือ
3. หน้าขา

เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน จากการฉีดยาซ้ำที่เก่า

ควรหมุนตำแหน่งฉีด ดังนี้

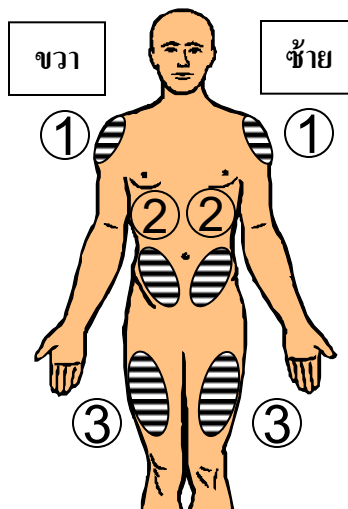
เริ่มที่ร่างกายด้านขวาที่ตำแหน่ง

แล้วต่อด้านร่างกายด้านซ้ายตำแหน่ง

แล้ววนไปเริ่มด้านขวาใหม่

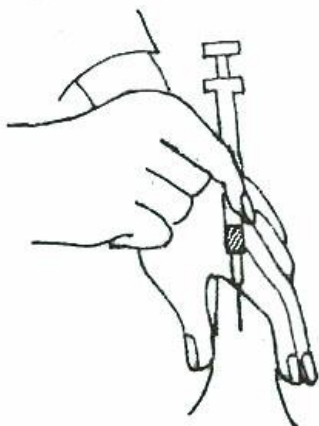

เทคนิคการฉีดยา

1. ผู้ฉีดล้างมือให้สะอาด
2. นำขวดอินซูลินมาคลึงในอุ้งมือ(ห้ามเขย่าแรงๆ)เพื่อให้ น้ำยาผสมเข้ากันดี
3. ทำความสะอาดจุดขวดอินซูลินด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์ รอให้แห้งและห้ามใช้นิ้วสัมผัสอีก
4. เตรียมกระบอกฉีด โดย
 - ดูอากาศเข้าเล็กน้อยในกระบอกฉีด
 - แทะเข็มเข้าจุดขวดอินซูลิน
 - ดันอากาศเข้าไปในขวด
 - ดูดน้ำยาออกมาในกระบอกตามจำนวนชนิดที่แพทย์สั่ง
 - ดึงเข็มออกจากขวด
 - ตรวจสอบจำนวนอินซูลินในกระบอกฉีดให้แน่ใจอีกครั้งก่อนฉีด(ทุกขั้นตอนในข้อ 4 ห้ามมิให้นิ้วมือหรือสิ่งของใดๆ สัมผัสถูกเข็มโดยเด็ดขาด)
5. เช็ดทำความสะอาดผิวหนังที่จะฉีด ด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์ (ก้อนใหม่)

6. ใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลาง จับผิวหนังยกตั้งให้ตึง

มือข้างที่ถนัดจับกระบอกฉีดยาแทงเข็มเข้าใต้ผิวหนัง
ทำมุมตั้งฉาก(ดังภาพ)

7. ค่อยๆเลื่อนมือที่ดึงผิวหนังมาจับปลายกระบอกฉีดยาใกล้กับหัวเข็ม ตรงตำแหน่งฉีดไว้

8. เลื่อนมืออีกข้างหนึ่งดึงลูกสูบ ทดสอบว่ามีเลือดเข้ามาในกระบอกฉีดยาหรือไม่ ถ้ามีเลือดให้ขยับเข็มเพื่อไม่ให้ถูกเส้นเลือด (บางกรณีอาจต้องถอนเข็มแทงใหม่)

9. ขณะฉีดควรด้นอินซูลินช้าๆ เมื่อหมดใช้สำลิกดเบาๆที่ผิวหนังแล้วดึงเข็มออก และคลึงเบาๆเพื่อช่วยให้อินซูลินซึมได้ดี

10. ควรหมั่นเวียนตำแหน่งฉีดทุกครั้ง ดังภาพแสดงตำแหน่งที่ฉีด

ข้อควรปฏิบัติ ขณะได้รับการรักษาด้วยการฉีดอินซูลิน

- ภายหลังการฉีดอินซูลิน ควรรับประทานอาหารภายใน 30-60 นาที
- สังเกตอาการน้ำตาลในเลือดต่ำผิดปกติ เช่น หิว ใจสั่น มือสั่น กล้ามเนื้อควบคุมไม่ได้ หมดแรง เหงื่อออก ตัวเย็น ให้รีบหาอาหารที่มีรสหวาน เช่น ลูกอม น้ำหวาน ดื่มน้ำที่ขณะเดินทางไปพบแพทย์
- ควรมีอาการหวานติดตัวตลอดเวลา และ มีการ์ดเล็กๆ เขียนชื่อ-นามสกุล , ชื่อโรค , ขนาดยาที่รับประทาน ประจำอยู่ติดตัวไว้ เพื่อภาวะฉุกเฉิน
- แม้จะได้รับการรักษาโดยการฉีดอินซูลินแล้ว ผู้ป่วยยังคงต้องควบคุมอาหารที่รับประทานอยู่ เช่น เดียวกันกับผู้ป่วยโรคเบาหวานทั่วไป
- ในวันที่แพทย์นัดเจาะเลือดตรวจน้ำตาล ให้งดฉีดอินซูลินในเช้าวันนั้น และงดอาหารตั้งแต่หลังเที่ยงคืนของคืนก่อนวันนัด(ยกเว้นดื่มน้ำเปล่าได้)
จนกว่าจะเจาะเลือดตรวจเสร็จ แล้วจึงค่อยฉีดอินซูลิน และรับประทานอาหารก่อน

การฉีดยาเบาหวาน

โดย

- งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน กลุ่มงานการพยาบาล
- งานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์

โรงพยาบาลบางกระพุ่ม

